

AVIZ

referitor la propunerea legislativă privind măsuri de punere în aplicare a cerințelor specificate a fi implementate la nivel național de Regulamentul UE nr.910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE

Analizând propunerea legislativă privind măsuri de punere în aplicare a cerințelor specificate a fi implementate la nivel național de Regulamentul UE nr.910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE (nr.b442/17.09.2019), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.XXXV/5288/24.09.2019 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr.D865/25.09.2019,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.(1) lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect stabilirea măsurilor de punere în aplicare a cerințelor specificate de Regulamentul (UE) nr.910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE, în vederea armonizării legislației naționale cu prevederile acestuia și a eliminării barierelor existente pentru utilizarea

transfrontalieră a mijloacelor de identificare electronică din statele membre pentru serviciile publice.

Potrivit *Expunerii de motive*, prin proiect se preconizează desemnarea Ministerului Comunicațiilor și Societății Informaționale, ca organism de supraveghere pentru realizarea activităților de supraveghere, de notificare către Comisia Europeană, precum și de informare, iar pentru asigurarea continuității în acest domeniu, se propune abrogarea Legii nr.455/2001 privind semnătura electronică, republicată, ca urmare a abrogării Directivei 1999/93/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 1999 privind un cadru comunitar pentru semnăturile electronice.

Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice, întrucât se propune abrogarea Legii nr.455/2001, adoptată ca lege organică, iar în aplicarea dispozițiilor art.75 alin.(1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

2. Din punct de vedere al dreptului Uniunii Europene, prezentul demers normativ intră sub incidența reglementărilor subsumate **Pieței Interne**, integrate **segmentului legislației europene – Politică industrială: intervenții sectoriale, în sectorul – Tehnologie informației, telecomunicații și informatică.**

La nivelul **dreptului european derivat**, în raport de obiectul specific de reglementare, prezintă incidență directă dispozițiile **Regulamentului (UE) nr.910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE**, act european obligatoriu și direct aplicabil în ordinea juridică a statelor membre, conform dispozițiilor art.288 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

Din acest punct de vedere, se impune furnizarea unei baze comune pentru realizarea de interacțiuni electronice sigure între cetățenii europeni, prin crearea unui nou cadru legislativ îmbunătățit, în acord cu evoluția *acquis*-ului european în domeniu, în special prin necesitatea **abrogării Legii nr.455/2001 privind semnătura electronică**, republicată, cu modificările ulterioare, având în vedere abrogarea expresă a Directivei 1999/93/CE, ca efect al adoptării Regulamentului (UE) nr.910/2014.

Menționăm, în acest sens, că prevederile Legii nr.455/2001 privind semnătura electronică, republicată, au constituit cadrul legal de transpunere la nivel național a dispozițiilor *Directivei 1999/93/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 1999 privind un cadru comunitar pentru semnăturile electronice*, în virtutea angajamentelor asumate inițial de către România, prin documentele de poziție, în cursul negocierilor de aderare, și ulterior, potrivit obligațiilor care îi revin în calitate de stat membru, în temeiul Tratatului de aderare la Uniunea Europeană, astfel ratificat prin Legea nr.157/2005.

Pentru facilitarea aplicării directe în spațiul național a acestor prevederi, este necesară dispunerea la nivelul statelor membre, în principal, a *măsurilor de punere în aplicare a cerințelor* în ceea ce privește: *precizarea obligațiilor care revin prestatorilor de servicii de încredere, sub aspectul eliberării certificatelor și al prestării serviciilor de marcare temporală, auditarea și răspunderea acestor prestatori de servicii, stabilirea obligațiilor beneficiarilor serviciilor de încredere, în special prin indicarea condițiilor în care se poate solicita revocarea unui certificat calificat pentru semnătură electronică, reglementarea utilizării documentelor electronice, precum și a aspectelor referitoare la identificarea electronică, desemnarea Ministerului Comunicațiilor și a Societății Informaționale ca organism de supraveghere, precum și stabilirea competențelor și a responsabilităților acestuia, în vederea supravegherii prestatorilor de servicii de încredere, precum și a faptelor care atrag răspunderea juridică și a sancțiunilor corespunzătoare aplicate pentru nerespectarea prevederilor regulamentului.*

3. Semnalăm că la Consiliul Legislativ au fost trimise spre avizare alte două propuneri legislative cu obiect similar de reglementare, și anume: *propunerea legislativă privind stabilirea unor măsuri de punere în aplicare a Regulamentului (UE) nr.910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă, de abrogare a Directivei 1999/93/CE și de stabilire a modalităților de accesare a serviciilor publice on-line*, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.b700/20.12.2018, pentru care s-a emis avizul favorabil cu observații și propuneri nr.32/17.01.2019, propunere ce a fost **respinsă** de Senat la data de

25 martie 2019, în prezent aflându-se în procedură legislativă la Camera Deputaților, respectiv *propunerea legislativă privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice*, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.b363/12.07.2019, pentru care s-a emis avizul favorabil cu observații și propuneri nr.707/13.08.2019, care se află, în prezent, în procedură legislativă la Senat.

4. La **titlu**, pentru respectarea prevederilor art.41 alin.(1) din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora „Titlul actului normativ cuprinde denumirea generică a actului (...), precum și obiectul reglementării *exprimat sintetic*”, propunem reformularea acestuia, astfel:

„Lege privind **stabilirea unor** măsuri de punere în aplicare a cerințelor specificate de Regulamentul (UE) nr.910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE”.

5. Semnalăm că nu există o deplină corelare între **titlul** proiectului și norma de la **art.1**, întrucât **titlul** se referă la „măsuri de punere în aplicare a cerințelor specificate a fi implementate la nivel național de Regulamentul”, iar la **art.1** se precizează că prezenta lege stabilește „măsurile necesare punerii în aplicare la nivel național, în principal, a prevederilor Regulamentului”.

În același context, precizăm că este necesar ca terminologia uzitată în prezentul proiect să fie în concordanță deplină cu cea din Regulamentul (UE) nr.910/2014.

Referitor la **secțiunile Capitolului I**, la **Secțiunea a 2-a a Capitolului II**, precum și la **Capitolele VI și VII**, precizăm că acestea sunt alcătuite dintr-un singur articol, aspect care este contrar normelor de tehnică legislativă.

Totodată, pentru rigoarea redactării, sintagmele „Secțiunea 2” și „Secțiunea 3” se vor scrie sub forma „Secțiunea a 2-a”, respectiv „Secțiunea a 3-a”.

Se impune, astfel, revederea și restructurarea corespunzătoare a acestor norme.

6. La **art.2 alin.(1)**, pentru respectarea exigențelor normative, propunem ca definițiile să debuteze, astfel:

„a) *Regulament* – Regulamentul (UE) nr.910/2014 (...);

b) *terț de verificare a identității* – **persoana** fizică sau juridică (...)

Menționăm că norma de la **alin.(2)** este inutilă deoarece, *de plano*, dispozițiile Regulamentului sunt aplicabile direct în legislația națională.

7. La **art.3 alin.(2)**, pentru rigoare gramaticală, substantivul „Ordin” se va scrie cu literă mică, observație valabilă pentru toate situațiile similare din proiect.

8. La **art.4 alin.(2)**, expresia „de asemenea” se va elimina, ca superfluă.

La **alin.(4)**, pentru claritatea normei, este necesară revederea și reformularea corespunzătoare a **părții dispozitive**.

9. La **art.5 alin.(2)**, pentru considerente de ordin normativ, propunem ca enumerările să fie redactate după următorul model:

„a) politicile și procedurile de securitate;”

10. La **art.12**, pentru respectarea prevederilor art.38 alin.(3) teza finală din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, conform cărora „*Nu este permisă prezentarea unor explicații prin folosirea parantezelor*”, sugerăm eliminarea sintagmei „(Trusted List)”, care reprezintă traducerea din limba engleză a sintagmei „Lista Sigură”, ce se regăsește în cuprinsul articolului.

11. Semnalăm că **art.15** este structurat într-un singur alineat, fiind necesară eliminarea marcării acestuia cu cifra „(1)”.

12. La **art.17 alin.(3)**, pentru a se asigura claritate și predictibilitate normei, sintagma „și ale legislației naționale în vigoare referitoare la serviciul de încredere” trebuie detaliată, în sensul menționării în mod expres a prevederilor privind serviciul de încredere vizate.

13. La **art.18 alin.(1)**, pronumele „el” din rândul 3 trebuie eliminat, întrucât este superfluu.

La **alin.(3)**, pentru rigoare juridică, expresia „cu excepția aplicării prevederilor art.16 alin.(2) și (3)” se va înlocui cu sintagma „cu excepția **situațiilor prevăzute la art.16 alin.(2) și (3)**”.

14. La **art.21 alin.(1)**, menționăm că se utilizează expresia „dispozitive **calificate** de creare a semnăturilor și sigiliilor electronice calificate”, deși la art.30 și 39 din Regulamentul (UE) nr.910/2014, la care se face referire, se folosește sintagma „dispozitive de creare a

semnăturilor electronice calificate”, respectiv „dispozitive de creare a sigiliilor electronice calificate”, existând, astfel, diferențe între actul intern și Regulamentul Uniunii Europene.

Se impune revederea și reformularea corespunzătoare a normei.

15. La **art.23 alin.(1)**, pentru rigoare gramaticală, propunem inserarea articolului genitival „a” după conjuncția „sau” din rândul 2.

16. La **art.27**, precizăm că trimiterea la art.4 alin.(4) din Regulament este greșită, deoarece respectivul articol nu cuprinde 4 alineate și nici nu prevede definiții. Se impune corecția de rigoare, astfel încât să se trimită la **art.3 pct.4** din Regulament.

17. La **art.28 alin.(1)**, pentru rigoare normativă, sugerăm eliminarea sintagmei „prin prezenta Lege”, ca superfluă.

18. La **partea introductivă a art.29**, pentru rigoare normativă, recomandăm ca expresia „dacă, potrivit legii, nu constituie infracțiune” să fie înlocuită cu sintagma „**dacă nu a fost săvârșită în astfel de condiții încât să fie considerată, potrivit legii penale, infracțiune**”.

Observația este valabilă și pentru **partea introductivă a art.30**, precum și pentru **art.32**.

Totodată, respectiva sintagmă trebuie prevăzută și în cuprinsul **art.31**, după expresia „constituie contravenție”.

19. La **art.30 lit.a)**, pentru precizie normativă, textul trebuie să facă trimitere expresă la dispoziția care stabilește termenul de 24 de ore.

La **lit.d)** și **e)**, pentru rigoarea reglementării, expresia „contravenția se aplică” trebuie înlocuită cu sintagma „**sanctiunea se aplică**”.

La **lit.l)**, este necesară reanalizarea și reformularea textului, astfel încât din redactare să reiasă cu precizie care anume dintre termenele prevăzute în cuprinsul art.18 alin.(2) este avut în vedere.

Pentru același considerent, la **lit.n)** trebuie să se prevadă în mod expres la care anume „termen legal” se face referire.

20. La **art.34**, pentru rațiuni normative, precum și pentru asigurarea uniformității în reglementarea contravențiilor, propunem reformularea textului, astfel:

„Art.34 - (1) Amenzile contravenționale se stabilesc în quantumul determinat de valoarea numărului punctelor-amendă aplicate.

(2) Un punct-amendă este echivalent valoric cu salariul minim brut pe economie, stabilit prin hotărâre a Guvernului”.

21. Semnalăm o eroare de tastare în ceea ce privește numerotarea ultimului capitol, în sensul înlocuirii expresiei „Capitolul IX: Dispoziții tranzitorii și finale” cu sintagma corectă „Capitolul XI - Dispoziții tranzitorii și finale”.

22. La **art.35 alin.(1)**, pentru o redactare consacrată, menționăm că nu mai este necesară precizarea editorialului în care a fost republicată Legea nr.21/1996, observație valabilă și pentru **art.36 alin.(2)**, în ceea ce privește Legea nr.11/1991.

23. Referitor la norma propusă pentru **art.36 alin.(1)**, precizăm că aceasta reprezintă, de fapt, o reiterare a dispoziției de la art.35 alin.(1), procedeu interzis de normele de tehnică legislativă.

Se impune revederea normei.

24. La **art.37 alin.(1)**, pentru o redactare consacrată, verbul „se abrogă” din rândul 1 va fi plasat la finalul normei.

La **alin.(2)**, deoarece titlurile Legilor nr.455/2001 și nr.451/2004 au fost redate anterior, este necesară eliminarea acestora, observație valabilă și pentru **alin.(3) – (5) ale art.37**.

La **alin.(3) și (4)**, pentru rigoarea exprimării, recomandăm ca sintagma „Atunci când” să fie înlocuită cu expresia „**În situația în care**”.

La **alin.(4)**, pentru realizarea acordului gramatical, sintagma „utilizarea unui semnături electronice” se va înlocui cu expresia „utilizarea **unei** semnături electronice”.

25. La **art.38**, pronumele „ei” se va elimina, fiind superfluu.

~~PREȘEDINTE~~

dr. Dragoș ~~TELESCE~~
LIUL LEG

București

Nr. 888/18.10.2019

Legea concurenței

(v. D.C.C. nr. 1037/2009 - M. Of. nr. 501/21 iul. 2009 (art. 28 alin. (2)); orice referire din lege la noțiunea "agent economic" se consideră a fi făcută la noțiunea "întreprindere" (O.U.G. nr. 75/2010))

- 1 republicare cu renumerotare M. Of. nr. 153/29 feb. 2016
Lege concurenței nr. 21/1996
- 2 completat prin O.U.G. nr. 9/2017 M. Of. nr. 79/30 ian. 2017 *introduce lit. d_1) la art. 31 alin. (5)*
Ordonanță de urgență privind unele măsuri bugetare în anul 2017, prorogarea unor termene, precum și modificarea și completarea unor acte normative
aprobată cu modificări și completări prin L. nr. 115/2017 M. Of. nr. 403/29 mai 2017
- 3 modificări prin O.U.G. nr. 39/2017 M. Of. nr. 422/8 iun. 2017 *modifică art. 2 alin.(2), art. 21 alin.(1), art. 25 alin.(1) lit.j), art. 38 alin.(12), art. 60 alin.(3);*
Ordonanță de urgență privind acțiunile în despăgubire în cazurile de încălcare a dispozițiilor legislației în materie de concurență, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996
introduce alin.(5) la art. 4, alin. (1_1) și (1_2) la art. 38, art. 54_1, alin. (4) și (5) la art. 55, art.72;
abrogă alin.(2) - (5) la art. 66
- 4 modificări prin O.U.G. nr. 25/2019 M. Of. nr. 309/19 apr. 2019 *modifică art. 4 alin. (5);*
Ordonanță de urgență privind protecția know-how-ului și a informațiilor de afaceri nedivulgate care constituie secrete comerciale împotriva dobândirii, utilizării și divulgării ilegale, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative
introduce lit.c_1) la art. 31 alin. (5), alin. (6_1) - (6_3) la art. 31

Lege privind combaterea concurenței neloiale

1	modificări prin L. nr. 21/1996
Legea concurenței	M. Of. nr. 88/30 apr. 1996	<i>abrogă art. 4 lit. a</i>
	(v. D.C.C. nr. 1037/2009 - M. Of. nr. 501/21 iul. 2009 (art. 28 alin. (2)); orice referire din lege la noțiunea "agent economic" se consideră a fi făcută la noțiunea "întreprindere" (O.U.G. nr. 75/2010))		
2	modificări prin L. nr. 298/2001
Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 11/1991 privind combaterea concurenței neloiale	M. Of. nr. 313/12 iun. 2001	<i>modifică art. 1, art.2, art.4, art.5, art.6, art.8; introduce art.1_1, alin. (2) la art.7</i>
3	modificări prin L. nr. 187/2012
Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal	M. Of. nr. 757/12 nov. 2012	<i>modifică, la data de 1 februarie 2014, art. 5</i>
	(v. Decizia Î.C.C.J. nr. 4/2014 - M. Of. nr. 434/13 iun. 2014)		
4	modificări prin L. nr. 255/2013
Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale | M. Of. nr. 515/14 aug. 2013 | <i>modifică, la 1 februarie 2014, art. 7 alin. 1, art. 8;</i>

<i>abrogă art. 9, 10, 11, 12 și 13</i> |
| 5 | modificări prin O.G. nr. 12/2014
Ordonanță pentru modificarea și completarea Legii nr. 11/1991 privind combaterea concurenței neloiale și a altor acte în domeniul protecției concurenței | M. Of. nr. 586/6 aug. 2014 | <i>modifică art. 1, art. 1_1, art. 2, art. 4; introduce art. 2_1, art. 3_1 - 3_4, art. 4_1, art. 8_1 - 8_3;</i>
<i>abrogă art. 6, art. 14;</i>
<i>sintagmele "act de concurență neloială" sau "fapt de concurență neloială" se înlocuiesc cu "practică de concurență neloială"</i> |
| | aprobată cu modificări și completări prin L. nr. 117/2015 | M. Of. nr. 355/22 mai 2015 | |
| 6 | modificări prin L. nr. 117/2015
Lege privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 12/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 11/1991 privind combaterea concurenței neloiale și a altor acte în domeniul protecției concurenței | M. Of. nr. 355/22 mai 2015 | <i>modifică art. 3_4 alin. (1), art. 4 alin. (2) lit. b) și alin. (3) partea introductivă, art. 7; introduce lit. i) la art. 1_1, alin. (6) la art. 4_1</i> |
| 7 | modificări prin O.U.G. nr. 25/2019
Ordonanță de urgență privind protecția know-how-ului și a informațiilor de afaceri nedivulgate care constituie secrete comerciale împotriva dobândirii, utilizării și divulgării ilegale, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative | M. Of. nr. 309/19 apr. 2019 | <i>modifică art. 1_1 lit. d) și e)</i> |

Lege privind semnătura electronică

¹ republicare cu
renumerotare

M. Of. nr. 316/30 apr. 2014

Lege privind semnătura electronică

L. nr. 451/2004

M. Of. nr. 1021/5 nov. 2004

Lege privind marca temporală

1 promulgată prin D. nr. 853/2004 M. Of. nr. 1021/5 nov. 2004
Decret pentru promulgarea Legii privind marca temporală